

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 11.4.2001
KOM(2001) 209 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-
PARLAMENTET**

om De Forenede Nationers tredje konference vedrørende de mindst udviklede lande

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

om De Forenede Nationers tredje konference vedrørende de mindst udviklede lande

Indledning

EU er vært for De Forenede Nationers tredje konference om de mindst udviklede lande, som afholdes i Bruxelles fra den 14. til den 20. maj 2001, og hvis formål er at give det internationale samfund indblik i de svageste og mest udsatte landes problemer og behov. Der er tale om en gruppe på 48 lande, som af FN har fået betegnelsen "de mindst udviklede lande". Dette er for EF en særlig lejlighed til at bekræfte sit tilsagn om at ville bekæmpe fattigdommen og afhjælpe denne landegrupes specifikke problemer.

I de 48 mindst udviklede lande er der tilsammen 610,5 mio. mennesker, hvilket repræsenterer 13,17% af befolkningen i samtlige udviklingslande, som udgør i alt 4 636,6 mio. eller 10,45% af verdens samlede befolkning. FN behandler disse lande med særlig opmærksomhed i sine udviklingsbestrebelse, da behovene her er endnu større end i de andre udviklingslande. Bestrebelse på at vise de dårligst stillede udviklingslande særlig opmærksomhed begyndte i midten af tresserne. Det internationale samfund havde naturligvis håbet, at disse lande et efter et, efterhånden som udviklingsindsatsen blev øget, og landene nåede et højere udviklingsniveau, ville forlade gruppen af de mindst udviklede lande. Inden for de sidste 25 år har dette imidlertid kun været tilfældet for et eneste land, nemlig Botswana i 1994.

EF's samarbejdstilsagn til de mindst udviklede lande bygger på princippet om partnernes ligestilling og ejerskab til udviklingsstrategierne. Et udviklingsprogram vil kun have varige virkninger, hvis det opfylder modtagerlandets basale behov og prioriteter, er helt integreret i de lokale og nationale forvaltningsstrukturer og udformes og gennemføres i partnerskab mellem donor- og modtagerlandene. Det er dette princip, der ligger til grund for den generelle politiske erklæring om Det Europæiske Fællesskabs udviklingspolitik (maj 2000¹), som blev fulgt op af udtalelsen fra Rådet og Kommissionen (november 2000²) samt af Cotonou-aftalen³.

Med henblik på FN's konference vedtog EU den 22. december 2000 et dokument med en redegørelse for EU's standpunkt til de emner, der skal debatteres⁴. Formålet med dette dokument var at udstikke en generel ramme for forhandlingerne om det handlingsprogram, der skal vedtages på konferencen.

På konferencen vil det internationale samfund også mødes for at nå til enighed om praktiske og konkrete foranstaltninger, der kan hjælpe disse lande til at puste nyt liv i vækst og udvikling. Dette vil bidrage til at få det internationale samfund og civilsamfundet til igen at fokusere på disse landes behov. Det er i denne ånd - og for at gøre opmærksom på en række

¹ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet af 26.4.2000, Det Europæiske Fællesskabs udviklingspolitik, KOM(2000) 212, endelig.

² Det Europæiske Fællesskabs udviklingspolitik - udtalelse fra Rådet og Kommissionen vedtaget den 10. november 2000.

³ Partnerskabsaftale mellem medlemmerne af gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet på den ene side og Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den anden side, undertegnet i Cotonou den 23.6.2000.

⁴ Retningslinjer for Den Europæiske Unions deltagelse i De Forenede Nationers tredje konference om de mindst udviklede lande, vedtaget af Rådet den 22. december 2000.

initiativer, der kan betragtes som EF's brugbare bidrag til konferencen - at denne seneste meddelelse samler tidligere og nye initiativer i ét dokument, der konkretiserer EF's tilsagn til de mindst udviklede lande:

1. Fællesskabets tilsagn om til at sætte skarpere fokus og lægge større vægt på fattigdomsbekæmpelsen i sit udviklingssamarbejde. Dette indebærer bl.a., at man må opprioritere tildelingen af ressourcer til de mindst udviklede lande og andre lavindkomstlande og sørge for en omhyggelig tilrettelæggelse af foranstaltningerne med udgangspunkt i en analyse af fattigdommen i de enkelte specifikke situationer, således at det sikres, at foranstaltningerne får en reel virkning på fattigdommen.
2. Told- og kontingentfri adgang til EU for alle produkter (undtagen våben) med oprindelse i de mindst udviklede lande⁵. EU vil følge dette banebrydende initiativ op med andre handelsrelaterede foranstaltninger, der skal hjælpe landene til at udnytte de tilbudte muligheder og integrere dem i det multilaterale handelssystem med henblik på økonomisk vækst, en bæredygtig udvikling og bekæmpelse af fattigdommen.
3. Vedtagelsen af en ny rammepolitik og et handlingsprogram om indgreb mod overførbare sygdomme som led i fattigdomslempelsen⁶. Det forventes, at dette vil forbedre EF's indsats mod HIV/AIDS, malaria og tuberkulose, der er i kraftig vækst, og som især rammer de mindst udviklede lande og de fattigste befolkningsgrupper.
4. Gældseftergivelse i form af afvikling af de mindst udviklede AVS-landes særlån inden for rammerne af initiativet til fordel for de stærkest gældstyngede udviklingslande (HIPC-initiativet). Dette går videre end EF's oprindeligt vedtagne bidrag som kreditor i HIPC-initiativet (vurderet til ca. 530 mio. EUR) og indebærer en ekstraomkostning på ca. 55-60 mio. EUR.

I forbindelse med forberedelsen af konferencen har de mindst udviklede lande udarbejdet nationale handlingsprogrammer for at udpege de vigtigste udviklingshæmmende faktorer og foreslå aktioner, som ønskes iværksat enten af de mindst udviklede landes selv eller af deres udviklingspartnere med henblik på at løse problemerne. Blandt de udpegede faktorer kan nævnes: Mangel på institutionel kapacitet, dårlig udnyttelse af landets egne ressourcer, mangel på offentlige sundhedsydelser, et ineffektivt uddannelsessystem, strukturelle svagheder, begrænset forsyningskapacitet og mulighed for markedsadgang, stor afhængighed af eksterne ressourcer og tung gældsbyrde. Hensigten med EF-initiativerne i denne meddelelse er at bidrage positivt til at afhjælpe nogle af disse udviklingshæmmende faktorer.

1. SKARPERE FOKUS PÅ FATTIGDOM I EF'S UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Gennem de seneste årtier er der sket en vigtig udvikling i Det Europæiske Fællesskabs udviklingssamarbejde. Samarbejdsprogrammet, der i første omgang var koncentreret om

⁵ Rådets forordning (EF) nr. 416/2001 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2820/98 om anvendelse af et flerårigt arrangement med generelle toldpræferencer for perioden 1. juli 1999 til 31. december 2001 med henblik på at udvide toldfritagelsen til også at omfatte varer med oprindelse i de mindst udviklede lande, uden mængdebegrænsning.

⁶ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet af 20.9.2000, "Hurtigt indgreb mod overførbare sygdomme inden for rammerne af fattigdomslempelse", KOM(2000)585 endelig. Handlingsprogram for hurtigt indgreb mod HIV/AIDS, malaria og tuberkulose inden for rammerne af fattigdomslempelse, KOM(2001) 96 endelig af 21.2.2001.

foranstaltninger med sigte på uafhængige territorier og nyoprettede uafhængige stater i Afrika, er blevet udvidet til at få globalt sigte. Denne udvikling i EF-støttens geografiske dækning afspejler den nye politiske prioritering, som har resulteret i, at Fællesskabet har forpligtet sig til at støtte de central- og østeuropæiske lande og de nye uafhængige stater og til at øge støtten til Middelhavslandene betydeligt.

Støtten er dog ikke blevet udvidet på bekostning af de oprindelige modtagerlande. Tværtimod er de individuelle bidrag til alle regioner og alle lande, uanset indkomstkategori, vokset kraftigt i løbet af det seneste årti. Der har været en imponerende stor vækstrate i samtlige geografiske programmer, idet den samlede støtteudbetaling i perioden 1986-87 steg fra 2 840 mia. USD til 7 569 mia. USD i faste priser, dvs. en gennemsnitlig årlig vækst på 9%. Den finansielle støtte til lavindkomstlandene er ikke faldet: for både AVS-landenes og Asiensgruppens vedkommende gik mere end 80% af støtten til de fattigste lande i 1998-1999.

Rådet og Kommissionen bekræftede igen i deres fælles udtalelse om Det Europæiske Fællesskabs udviklingspolitik (november 2000) og i Cotonou-aftalen (juni 2000) deres tilsagn om, at der skal ske konkrete fremskridt med opfyldelse af fattigdomsbekæmpelsesmålene, og besluttede, at Fællesskabet skulle sætte øget fokus på bekæmpelse af fattigdom i alle aspekter af udviklingssamarbejdet. Fattigdom er et kompleks begreb og kan ikke defineres udelukkende som mangel på indkomst og økonomiske ressourcer, men omfatter også mangel på basale muligheder og ikke-monetære faktorer såsom manglende adgang til uddannelse, sundhed, naturressourcer, vand, energi, beskæftigelse, jord og kreditmuligheder, politisk medindflydelse, tjenesteydelser og infrastruktur. Definitionen dækker også begreber som risici og sårbarhed. For at mindske fattigdommen må man derfor takle disse økonomiske, politiske, samfundsmæssige, miljømæssige og institutionelle problemer. Kommissionen fastslog i sit arbejdsprogram for 2002, at udviklingssamarbejdet er en af de højest prioriterede opgaver, og at den vil koncentrere sin indsats om sundheds- og uddannelsesaspektet.

Den omstændighed, at EF i sit udviklingssamarbejde nu fokuserer på fattigdomsbekæmpelse som den overordnede målsætning, har vigtige følger både for Fællesskabets udviklingsbistands art og fordeling, da dette indebærer en prioritering af tildelingen af ressourcer til de mindst udviklede lande og lavindkomstlandene. Der vil blive taget hensyn til resultaterne af politikken, og herunder i hvor høj grad partnerlandene bakker op om fattigdomsbekæmpelse og god regeringsførelse, samt hvor gode muligheder de har for at udnytte støtten. At EF i sit udviklingssamarbejde nu stiller fattigdomsbekæmpelse i fokus, implicerer også, at EF fortsat vil deltage i de nationale fattigdomsbekæmpelsesstrategier, og at der skal indføres indikatorer til måling af resultaterne af fattigdomsbekæmpelsen i alle samarbejdsprogrammer.

Med udgangspunkt i disse principper har man i 9. EUF fastlagt en ny metode for fordelingen af midlerne til AVS-landene. Denne nye metode er behovs- og resultatbaseret og indebærer, at der gives særbehandling til de mindst udviklede AVS-lande, og at der også tages hensyn til ø- og indlandsstaternes særlige udsatte stilling. Det vil i praksis sige, at henved 90% af de samlede ressourcer under 9. EUF (13,5 mia. EUR) øremærkes til de fattigste lande, dvs. de mindst udviklede lande og øvrige lavindkomstlande.

Grundtanken med denne fordeling af midlerne under 9. EUF er, at der skal sættes skarpere fokus på fattigdomsproblematikken i Fællesskabets støttepolitik, samtidig med at man overholder Cotonou-aftalens grundkriterier med hensyn til behov og resultater. Det vil med andre ord sige, at fattige lande, som opnår gode økonomiske resultater, får størst gavn af ordningen, medens mellemindkomstlande med dårligere økonomiske resultater får en lavere finansiell støtte, end de gjorde under de tidligere EUF-ordninger. I denne forbindelse bør det

ikke glemmes, at det fortsat høje antal voldelige konflikter, især i Afrika, repræsenterer en stor udfordring for Fællesskabet med hensyn til udnyttelsen af disse midler.

Denne nye fokusering er også det centrale princip i de metoder, der anvendes ved fordelingen af de finansielle ressourcer i programmerne for de mindst udviklede lande i Asien. Ressourcerne koncentrerer om de fattige lande ved anvendelse af behovskriterier, der sikrer, at det finansielle og faglige samarbejde i første række tager sigte på lande med lav indkomst pr. indbygger. I femårsperioden fra 1996 til 2000 gik 80% af EU's udviklingsstøtte til Asien til lavindkomstlande (1,11 mia. EUR ud af 1,39 mia. EUR). Af denne gruppe har de ni mindst udviklede lande i Asien modtaget 0,45 mia. EUR, dvs. 32% af det samlede beløb (de pågældende landes befolkning udgør kun 8% af den samlede befolkning i Asiens udviklingslande).

De mindst udviklede lande udgør størsteparten af de lande, som modtager fødevarerassistans eller hjælp til forbedring af fødevarerikkerheden fra Kommissionen. Det mest basale aspekt af fattigdom er netop uvished om, hvor næste måltid skal komme fra. Målsætningerne med hensyn til en bedre fødevarerikkerhed opfyldes bedst gennem integrering i en langfristet fattigdomsbekæmpelsespolitik, dvs. ved etablering af helhedsorienterede rammer for udviklingsstrategien i de enkelte lande og verdensdele. På denne måde opnås ikke blot et fastere politisk grundlag for Kommissionens foranstaltninger på fødevarerikkerheds og fødevarerassistansområdet, men man sikrer samtidig, at der i alle Kommissionens ordninger lægges fokus på de samme fundamentale udviklingsmålsætninger inden for en og samme gennemførelsesstrategi. Der afsættes et samlet beløb på 217,8 mio. EUR til omkring 20 højt prioriterede lande, idet der lægges fokus på lande syd for Sahara, i Latinamerika og i Centralasien. De fattigste lande modtager 80% af finansieringen.

2. ALT, UNDTAGEN VÅBEN

Den 26.2.2001 godkendte Ministerrådet Kommissionens forslag om at tilstå afgifts- og kontingentfri adgang til EU for alle produkter, undtagen våben og ammunition, med oprindelse i de mindst udviklede lande. Med initiativet "Alt, undtagen våben" får alle landbrugsprodukter, og herunder kød- og mejeriprodukter, frugt og grønsager, korn og alkoholholdige drikkevarer nu fri adgang til EU. Kun for de mest følsomme produkters vedkommende vil liberaliseringen ske trinvis: for friske bananer i tidsrummet 1.1.2002 - 1.1.2006, for sukker i tidsrummet 1.7.2006 - 1.7.2009 og for ris i tidsrummet 1.9.2006 - 1.9.2009. I mellemtiden gives der reelt adgang til markedet ved, at der oprettes toldfrie kontingenter for ris og sukker fra og med produktionsåret 2001/2001. Kontingenterne baseres på de mindst udviklede landes største eksport til EU gennem de seneste år med en øjeblikkelig forhøjelse i form af en årlig vækstrate på 15%.

Allerede inden dette initiativ havde EU givet afgifts- og kontingentfri adgang for alle industrivarer, og herunder også tekstiler og beklædningsgenstande, samt et større antal landbrugsprodukter med oprindelse i nævnte lande, hvilket dækkede 99% af landenes eksportmængder til EU. Man har liberaliseret omkring 900 nye toldpositioner, hvilket repræsenterer ca. 9% af alle toldpositioner i Fællesskabets fælles toldtarif og 40% af landbrugsproduktionen. Den gennemsnitlige præferencemargin for disse produkter, sammenlignet med mestbegunstigelsesbehandling, ligger på 35%, hvilket er et betydeligt incitament til at udvikle forsyningskapacitet med henblik på eksport.

Handelspræferencer er ikke i sig selv nok til at foranledige en vækst i eksporten fra disse lande, og Fællesskabet er således helt indstillet på at støtte gennemførelsen af de nødvendige

ledsageforanstaltninger, i første række med henblik på at forbedre disse udviklingslandes forsyningskapacitet og konkurrenceevne (foranstaltningerne er beskrevet i bilaget).

Disse ledsageforanstaltninger vil indgå i en gennemgribende national, regional og multilateral strategi, som tager sigte på at sammenkæde handel, udvikling og fattigdomsbekæmpelse. På nationalt niveau vil EF fortsætte med at bakke op om landenes fattigdomsbekæmpelsesstrategier, der tjener til at sikre, at liberaliseringen af samhandelen bidrager til at bekæmpe fattigdommen. På regionalt niveau har EF forpligtet sig til at hjælpe udviklingslandene med at iværksætte regionale integrationsinitiativer, da det vil reducere transaktionsomkostningerne, give virksomhederne mulighed for at opnå stordriftsfordele og dermed forbedre deres konkurrenceevne. En effektiv regional integration vil også fremme udenlandske investeringer i landet, lette koordinering af den makroøkonomiske politik, styrke kapaciteten i handels- og handelsrelaterede anliggender og være socialt og politisk mere bæredygtig, da det derved vil blive lettere at bære de tilpasningsomkostninger, der vil opstå i forbindelse med liberaliseringen af handelen. EF bakker op om foranstaltninger, der sikrer, at det multilaterale system har en tilstrækkelig fleksibilitets- og differentieringsgrad, således at samtlige lande kan drage nytte af liberaliseringen uanset det enkelte lands potentiale, vilkår og udviklingsniveau.

I denne multilaterale kontekst er EU's initiativ "Alt, undtagen våben" et kraftigt og troværdigt signal til alle EU's partnere. Det vil fremme markedsåbningen i alle de udviklede lande og også bidrage til at forbedre de mindst udviklede landes markedsadgang til de mere avancerede udviklingslande og kan medføre, at der indledes en ny forhandlingsrunde i WTO, hvor udviklingslandenes interesser stilles i centrum

3. BEKÆMPELSE AF OVERFØRBARE SYGDOMME SOM LED I FATTIGDOMSBEKÆMPELSEN

De mindst udviklede lande og de fattigste befolkningsgrupper er i kritisk grad udsat for virkningerne af de alvorlige overførbare sygdomme, der følger med fattigdom. HIV/AIDS, malaria og tuberkulose forårsager tilsammen mere end 5 millioner dødsfald årligt og volder umådelige lidelser. Det Europæiske Fællesskab gør sig klart, hvor ødelæggende en virkning denne verdensomspændende katastrofe har på sundheden, og har derfor vedtaget en ny rammepolitik og et handlingsprogram for hurtigt indgreb mod disse sygdomme. Fællesskabet vil arbejde sammen med sine partnere inden for rammerne af et helhedsorienteret kompleks af udviklings-, handels- og forskningsforanstaltninger. Programmet skal bidrage til at give de eksisterende foranstaltninger større gennemslagskraft, gøre de vigtigste lægemidler bedre tilgængelige og til en overkommelig pris og fremme forskning i og udvikling af nye generationer af produkter, såsom vacciner, lægemidler og diagnosticeringsmidler til bekæmpelse af de tre sygdomme.

De vigtigste punkter i programmet er:

Kommissionen vil prioritere investeringen i sundheds-, AIDS- og befolkningsinterventioner i løbet af den kommende 5-årsperiode (2002-2006) med særlig fokus på målrettede aktioner mod overførbare sygdomme ved metoder, der styrker landenes sundhedsvæsen. I 2000 afsættes 8% af udviklingsbudgettet, dvs. ca. 800 mio. EUR, til sundheds-, AIDS- og befolkningsinterventioner; denne procentdel vil blive øget i takt med, at formidlingskapaciteten forbedres. I overensstemmelse med ejerskabsprincippet vil delegationerne og partnerlandene blive opfordret til at søge at afhjælpe problemet med overførbare sygdomme på grundlag af landestrategierne og fattigdomsbekæmpelsesstrategierne. Kommissionen vil

udstede retningslinjer om forskellige metoder til gennemførelse af hasteforanstaltninger inden for den nuværende lande-, regions- og fagområdeplanlægning. Kommissionen foreslår, at man udnytter alle de midler, der er til rådighed, til at maksimere adgangen til og udnyttelsen af eksisterende foranstaltninger, som har vist deres værd, og til at gennemføre innoverende foranstaltninger og metoder i større skala.

EF vil styrke samarbejdet med WHO for at tage lægemiddelspolitikken over for udviklingslandene op til vurdering. Af vigtige punkter kan nævnes bestræbelserne på at få optaget basale (ikke-generiske) lægemidler på en liste over essentielle lægemidler, iværksættelse af passende regler for hurtig registrering og markedsføring samt fremskaffelse af basale lægemidler i nødhjælpssituationer.

Fællesskabet er på forkant med de internationale bestræbelser på at oprette et verdensomspændende system for differentieret prisfastsættelse⁷ for de mest nødvendige lægemidler. En forudsætning for at medicinalindustrien kan have tiltro til et sådant system, er at der etableres effektive ordninger, der sikrer at lægemidlerne ikke omdirigeres til markeder med højere priser. EF vil søge at nå til enighed i de internationale fora om forholdet mellem aftalen om handelsrelaterede aspekter af den intellektuelle ejendomsret (TRIPS) og beskyttelsen af folkesundheden. EF anerkender, at fleksibilitetsbestemmelserne i TRIPS-aftalen kan anvendes til at beskytte folkesundheden, og at WTO-medlemmerne har ret til at udnytte den fuldt ud. Drøftelser om andre aspekter i forbindelse med handel og sundhed kan også foregå i andre internationale fora.

EF vil undersøge mulighederne for ved en pakke af forskellige incitamentter at tilskynde industrien til at investere mere i F&U-aktiviteter for at videreudvikle nye lægemidler til behandling af de alvorligste overførbare sygdomme i udviklingslandene. I erkendelse af vigtigheden af at fremskynde den kliniske udvikling af interventioner til anvendelse i udviklingslandene planlægger EF at oprette en europæisk platform for kliniske forsøg for at øge antallet af forsøg, der gennemføres af den offentlige og private sektor og gøre dem mere effektive og sammenhængende. Denne platform skal fremme koordinering og investeringer fra såvel medlemsstaternes som Kommissionens side. Kommissionen vil endvidere yde støtte til kapacitetsforbedrende foranstaltninger for at sikre, at udviklingslandene kan deltage i alle aspekter af forsknings- og udviklingsarbejdet.

En effektiv verdensomspændende bekæmpelse af disse sygdomme forudsætter, at deltagernes indsats koordineres. Fællesskabet vil fortsætte med at yde støtte til igangværende initiativer, styrke samarbejdet med partnerne og spille en førende rolle i de verdensomspændende tiltag til bekæmpelse af disse sygdomme. Man vil lægge særlig vægt på samarbejdet med USA og Japan for at vinde støtte til en mere effektiv og mere retfærdig finansieringsordning på verdensplan.

EF er bevidst om, at en omkostningseffektiv og let adgang til produkter og ydelser, der er essentielle for bekæmpelsen af disse overførbare sygdomme (HIV/AIDS, malaria og tuberculose), er et nødvendigt element i kampen mod disse pandemier. I denne kontekst foreslår Kommissionen, at AVS-ordningen, som giver firmaer i partnerlandene såvel som EU-firmaer adgang til at deltage i udbud, tilsvarende anvendes for områder uden for AVS. Kommissionen vil desuden undersøge mulighederne for at åbne udbud vedrørende indkøb af

⁷ Ved differentieret prisfastsættelse forstås en opdeling af markedet, således at udviklingslandene betaler mindre for lægemidler end de rige lande. Det er Kommissionens ønske, at udviklingslandene skal kunne købe de vigtigste lægemidler til den lavest mulige pris, således som det længe har været tilfældet med vacciner.

visse tjenesteydelser eller produkter som f.eks. essentielle lægemidler mod HIV/AIDS, malaria og tuberkulose for alle udviklingslande.

4. GÆLDSEFTERGIVELSE I FORM AF AFVIKLING AF DE MINDST UDVIKLEDE OG STÆRKT GÆLDSTYNGEDE AVS-LANDES RESTERENDE SÆRLÅN

Allerede i begyndelsen af halvfemserne blev Fællesskabet opmærksom på de stærkt gældstyngede udviklingslandes voksende problemer og besluttede derfor fra Lomé IV og fremover, at støtte fra EUF-programmerne til AVS-landene kun skulle ske i form af gavebidrag. Fællesskabet var derfor yderst positiv over for HIPC-gældslempelsesinitiativet, som det har deltaget aktivt i, siden det blev lanceret i 1996 med det formål ved samordnede støtteaktioner at bringe HIPC-landenes gældsbyrde ned på et niveau, som landene har mulighed for at bære. Fællesskabet har desuden ydet politisk og finansiel støtte til den udbygelse af initiativet, som blev vedtaget i Köln i 1999.

Kommissionen er for tiden i gang med at implementere Fællesskabets deltagelse i HIPC-initiativet - der repræsenterer 1 mia. EUR - både som långiver og som donor. Der blevet udbetalt et første beløb på 100 mio. EUR til Den Europæiske Investeringsbank til lettelse af de EF-lån, som banken administrerer som led i tiltaget. Fællesskabets bidrag som långiver i det udbyggede HIPC-initiativ skulle medføre en gennemsnitlig gældsreduktion på 50% og vil koste omkring 530 mio. EUR (den reelle reduktion er variabel og aftales med hvert enkelt land, således at gælden bringes ned på et bærbart niveau). I tilgift hertil er der allerede blevet udbetalt 54 mio. EUR fra budgettet og en første rate på 250 mio. EUR via EUF til den HIPC-forvaltningsfond, der er blevet oprettet med henblik på at finansiere multilateral deltagelse i det udbyggede HIPC-initiativ. Med denne første rate er EU så langt den største bidragsyder til forvaltningsfonden (omkring en tredjedel af de samlede indbetalinger til dato).

Allerede siden 1996 har EU specifikt søgt at styrke det sociale element i gældslettelsen ved at øge sin strukturtilpasningsstøtte til de stærkt gældstyngede fattigste lande med specielt sigte på sociale udgifter. Kommissionen vil benytte De Forenede Nationers tredje konference om de mindst udviklede lande til foreslå, at der tages et yderligere skridt til at lette byrden for dens stadig stærkt gældstyngede partnere. Kommissionen foreslår Rådet, at EF's nuværende bidrag til HIPC-initiativet udvides, således at EF afvikler samtlige særlån til de mindst udviklede lande, dvs. også de lån, der ikke allerede er afviklet som led i HIPC-ordningen. Et forslag til Rådet herom fremsættes samtidig med denne meddelelse.

Afskrivning af alle særlån til de mindst udviklede og stærkt gældstyngede lande, som ville bestå efter gennemførelsen af standard-HIPC-ordningen, vil komme til at koste omkring 60 mio. EUR, som vil blive lagt til de ca. 530 millioner EUR, som allerede var vedtaget som EF's bidrag som långiver.

Fællesskabets udgangspunkt er fuld deltagelse i det nuværende udbyggede HIPC-initiativ under hensyntagen til risikoeksponeringen på særlån og risikovillig kapital. Det kræver endvidere, at HIPC-landene anvender støtten til først at tilbagebetale gæld på uafviklede særlån, inden de begynder at tilbagebetale risikovillig kapital. Ud fra nuværende beregninger er den standard HIPC-gældsreduktion, som ydes af Fællesskabet, tilstrækkelig til at afvikle alle særlån i mange af disse mindst udviklede lande.

Kommissionen foreslår, at der udbetales 60 mio. EUR af reserven under 9. EUF eller tidligere EUF-reserver i én samlet rate til Den Europæiske Investeringsbanks fond til finansiering af Fællesskabets bidrag til HIPC-tiltaget som långiver. Dette beløb på 60 mio. EUR vil

udelukkende blive anvendt til yderligere afvikling af de mindst udviklede landes særlån. Hvis dette beløb viser sig for stort, vil restbeløbet blive lagt til de 360 mio. EUR, der allerede er øremærket til at finansiere standard-HIPC-gældslettelsen. Hvis beløbet ikke er stort nok, vil EUF-udvalget få forelagt endnu et finansieringsforslag, hvori der trækkes på reserven under 9. EUF.

Bilag

Foranstaltninger til supplerende af handelsinitiativerne

For at fremme en handelsbaseret vækst vil Fællesskabet indføre supplerende handelsforanstaltninger, der skal hjælpe udviklingslandene med at udnytte fordelene ved handelsliberaliseringen, bl.a. ved at forbedre landenes forsyningskapacitet og konkurrenceevne og integrere dem i det multilaterale handelssystem. Nogle af disse foranstaltninger kan gennemføres af EF alene, mens andre kræver udviklingspartneres støtte. Fællesskabet foreslår, at sådanne foranstaltninger vedtages i samråd med det internationale udviklingssamfund med henblik på fælles handling og iværksættes inden for rammerne af De Forenede Nationers tredje konference om de mindst udviklede lande. De handelsrelaterede tekniske foranstaltninger vil blive indskrevet i EU's globale støtteprogrammering og skal opfylde de betingelser, der er opstillet i landestrategierne.

1. INVESTERINGER

- *EF foreslår et internationalt initiativ til bedre investeringsfremme i de mindst udviklede lande*

Der er allerede initiativer i gang for at skabe bevidsthed om vigtigheden af gennemsigthed og udbredelsen af oplysninger til potentielle investorer (hovedsagelig iværksat af Verdensbanken og UNCTAD), men der fokuseres ikke tilstrækkeligt på koordinering. EF foreslår, at der sættes mere ind på at sikre koordinering af sådanne aktiviteter i de mindst udviklede lande inden for rammerne af fattigdomsbekæmpelsespolitikken. I tilgift hertil forpligter EF sig til, med forventet støtte fra det internationale samfund, at opbakke de mindst udviklede landes investeringsfremmende foranstaltninger gennem samarbejdsprogrammer, bl.a. ved at støtte kapacitetsopbygning og strukturel tilpasning, og ved at bestræbe sig på at øge investeringsgarantierne til disse udviklingslande, alt efter behov.

2. HANDELSRELATERET FAGLIG BISTAND OG KAPACITETSOPBYGNING

- *Oprettelsen af forvaltningsfonden for den integrerede ramme for handelsrelateret faglig bistand, øget WTO-relateret bistand, herunder til nye spørgsmål og bedre integrering af handel i de landespecifikke programmer. Det internationale samfund opfordres til at følge initiativet op.*

Det er nødvendigt at hjælpe de mindst udviklede lande til at få effektivt udbytte af det multilaterale system (herunder sikre, at de er repræsenteret i Geneve). WTO's handelspolitiske vurderingsmekanisme vil i givet fald kunne anvendes til behovsidentificering. Det internationale samfund bør finansiere forvaltningsfonden for den integrerede ramme med henblik på at sikre, at handel integreres bedre i de landespecifikke programmer, og forbedre den handelsrelaterede faglige bistand på de WTO-specifikke områder. Handelsrelateret kapacitetsopbygning skal også tage højde for de bæredygtige udviklingsaspekter, og der må sikres støtte til initiativer som bl.a. UNCTAD's og UNEP's fælles taskforce for handelsrelateret kapacitetsopbygning. Der bør også ydes støtte til forberedelsen af, deltagelsen i og gennemførelsen af alle nye WTO-aftaler inden for f.eks. investeringer, konkurrence og handelslettelser.

3. SUNDHEDS- OG PLANTESUNDHEDSFORANSTALTNINGER OG TEKNISKE HANDELSHINDRINGER: FAGLIG BISTAND OG KAPACITETSOPBYGNING

- *Tilsagn om at udbygge faglig bistand og kapacitetsopbygning for at hjælpe de mindst udviklede lande til at leve op til kravene på eksportmarkederne*

EF har givet tilsagn om at hjælpe disse udviklingslande yderligere med at leve op til kravene på eksportmarkederne. Den faglige bistand skal være behovsorienteret og tage hensyn til de økonomiske, forretningsmæssige og eksportmæssige strukturer. Den skal bygge på koordinering med andre donorer og arbejde på at sikre udviklingslandenes deltagelse i udarbejdelsen af internationale standarder.

4. OPTAGELSE I WTO

- *Forsøg på at lancere et internationalt initiativ for at lette de mindst udviklede landes optagelse i WTO ved en indledende ensidig erklæring om EF's betingelser for disse landes optagelse.*

FN's konference om de mindst udviklede lande skulle føre til følgende resultater:

- (1) En *ensidig erklæring fra EF* om de betingelser, som det stiller for de mindst udviklede landes optagelse i WTO. Denne erklæring kunne bl.a. belyse muligheden for fleksibilitet med et vist antal lovgivningsmæssige krav i forbindelse med vurderingsprocessen i WTO-arbejdsgruppen.
- (2) En *multilateral erklæring* om, at de mindst udviklede landes optagelse i WTO bør prioriteres, og at der bør tages hensyn til deres økonomiske og sociale situation ved optagelsesprocessen. Dette bør bakkes op med et tilsagn om at prioritere WTO-faglig bistand til de mindst udviklede lande, som søger om optagelse.

5. GENNEMFØRELSE AF WTO-AFTALER

- *Et internationalt tilsagn om at finde frem til, hvilke gennemførelsesforslag der vil være særligt fordelagtige for de mindst udviklede lande.*

Det bør overvejes at indføre særlige foranstaltninger for de mindst udviklede lande i forbindelse med WTO's gennemførelsesprogrammer, specielt foranstaltninger, der vil være til særlig fordel for disse udviklingslande. Forslag om at ændre bestemmelserne om sær- og fortrinsbehandling i de eksisterende aftaler med henblik på forenkling bør endvidere tage højde for de mindst udviklede landes særlige behov.

6. ANTIDUMPING

- *I forbindelse med FN's tredje konference om de mindst udviklede lande og under de efterfølgende drøftelser i WTO bør der tages et multilateralt initiativ til at afstå fra at anvende antidumpinginstrumenter over for de mindst udviklede lande, forudsat at der indføres sikkerhedsforanstaltninger, der sikrer, at bestemmelserne ikke omgås.*

Et multilateralt initiativ om at afstå fra at anvende antidumpinginstrumenter over for de mindst udviklede lande vil være til stor fordel for disse udviklingslande. Dette initiativ forudsætter, at WTO samtidig vedtager passende foranstaltninger til sikring af, at antidumpingsreglerne ikke omgås.

7. REGIONAL INTEGRATION

- *Tilsagn fra det internationale samfund om fortsat støtte til den regionale udviklingsproces i de mindst udviklede lande.*

Aftaler om regional integration kan være et vigtigt springbræt for de mindst udviklede lande til at integrere sig i verdensøkonomien, og EU forpligter sig til at hjælpe disse lande til at deltage i regionale aftaler. Det internationale samfund bør yde øget støtte til kapacitetsopbygning med henblik på at fremme de mindst udviklede landes deltagelse i aftaler om regional integration. De relevante internationale organisationer (UNCTAD, Verdensbanken og FN's udviklingsprogram (UNPD)) og de bilaterale donorer må påtage sig det fælles ansvar for denne støtte, som skal udformes således, at den sikrer de mindst udviklede lande en solid basis for at kunne evaluere og implementere de politiske konsekvenser af sådanne aftaler.